

## **EESTI KEELE E-TASEMETÖÖ VARASE KEELEKÜMBLUSE 6. KLASSI ÕPILASTELE Eristuskiri<sup>1</sup>**

Alus: haridus- ja teadusministri määrus nr 54, vastu võetud 15. detsembril 2015.

### **Tasemetööde eesmärk**

Tasemetööde läbiviimise eesmärk on hinnata riiklike õppekavade üldpädevuste, valdkonnapädevuste, läbivate teemade ja õpitulemuste omandatust selleks, et

- 1) anda õpilasele, vanemale, koolile, kooli pidajale ja riigile võimalikult objektiivset ja võrreldavat tagasisidet õppimise ja õpetamise tulemuslikkusest ning sellest, milline on kooli panus õpilaste edasijõudmisse;
- 2) selgitada, kuidas õppe tulemuslikkus ning kooli panus õpilaste edasijõudmisse on ajas muutunud;
- 3) anda riigile informatsiooni hariduspoliitiliste otsuste tegemiseks;
- 4) toetada riikliku õppekava rakendamist ning suunata tasemetöö sisu ja vormi kaudu õppeprotsessi.

### **Tasemetöö sihtrühm**

Eesti keele tasemetöö sihtrühm on varase keelekümbeluse 6. klassi õpilased. Keelekümbelusprogrammis õpitakse vähemalt 50% ainetest eesti keeles. Varase keelekümbeluse puhul on õpilased alustanud eesti keeles õppimist lasteaias või 1. klassis. Selline lähenemine võimaldab õpilastel omandada eesti keelt kõrgemal tasemel kui eesti keelt teise keelena ainekava järgi õppinud õpilastel.

### **Tasemetööga mõõdetavad oskused**

Varase keelekümbeluse programmis juhendatakse eesti keele ainekavast, kuid õpilased omandavad eesti keelt teise keelena. E-tasemetööga mõõdetakse kommunikatiivset keeleoskust ehk suhtluspädevust. Tasemetöö koostamisel lähtutakse põhikooli riikliku õppekava eesti keele ainekavas määratletud II kooliastme õpitulemustest ja eesti keele oskuse B-taseme kirjeldusest<sup>2</sup>.

Varase keelekümbeluse 6. klassi õpilane mõistab tekste, mis on seotud igapäevaelu, kooli ja õppetööga; loeb erinevat liiki tekste (ka faktiteavet sisaldavaid tekste) ja mõistab ainealaselt kõike olulist; oskab selgelt ja üksikasjalikult väljendada õpitud

<sup>1</sup> [Tasemetöö/testi] ülesehituse ja korralduse kirjeldus, kasutatavad ülesandetüübid ja hindamiskriteeriumid. (Hariduse ja kasvatuses sõnaraamat. <http://www.eki.ee/dict/haridus/> (26.09.2017))

<sup>2</sup> Anu-Reet Hausenberg, Marju Ilves, Annekatrin Kaivapalu, Krista Kerge, Katrin Kern, Mare Kitsnik, Ingrid Krall, Karin Rummo, Tiina Rüütmaa, Iseseisev keelekasutaja. B1- ja B2-taseme eesti keele oskus. Riiklik Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskus, 2008.

ainetega seotud teemadel; oskab kirjeldada kogemusi, sündmusi, unistusi ja eesmäärke ning põhjendada-selgitada oma seisukohti ja plaane.

E-tasemetöö koostamisel arvestatakse, et õpilane

- saab kuuldust aru, taipab nii peamist sõnumit kui ka üksikasju ja faktiteavet, kui räägitakse üldlevinud või õppeainetega seotud teemadel ning kõne on selge ja üldkeelne;
- loeb ja mõistab selge arutluskäiguga tekste erinevatel teemadel (nt meediatekstid, populaarteaduslikud tekstid, õppetekstid);
- saab aru konkreetse temaatikaga keerukamate tekstide põhisisust ning olulisest infost (aineõppega seotud tekstid);
- suudab loetud tekstist leida vajalikku infot ning koguda teemakohast infot mitmest tekstist (k.a visuaalsed infoallikad, nt tabelid, diagrammid, skeemid);
- koostab eri allikatest pärineva info põhjal kokkuvõtte (nt lühiülevaade sündmustest, isikutest vm);
- kirjeldab tegelikku või kujuteldavat sündmust;
- kirjutab tuttavalt teemal üldsõnalisi seotud tekste;
- annab kirjutades üsna täpselt edasi infot ja mõtteid konkreetsel teemal;
- vahendab isiklikus kirjas kogemusi, tundeid ja sündmusi;
- kasutab tuttavas olukorras grammatiliselt üsna õiget keelt, tüüpkeelendeid ja moodustusmalle, ehkki on märgata emakeele mõju; väljendumisel võib olla keelelisi ebatäpsusi ja vigu, mis ei takista mõistmist.

E-tasemetööga mõõdetakse kuulamisoskust, lugemisoskust ja kirjutamisoskust. Keeleteadmisi kontrollitakse eraldi ülesandega, aga ka lugemis- ja kirjutamisoskuse kaudu. Testis võib olla integreeritud ülesandeid, mille lahendamine hõlmab kaht osaoskust (nt loetud teksti põhjal kirjutamisülesande täitmine vm).

Ülesannete alustekstide valikul on lähtutud põhimõttest, et teksti keeleline raskus ja teema sobiks varase keelekümluse õpilasele. Temaatika seostub eelkõige loodusõpetuse, ühiskonnaõpetuse ja inimeseõpetusega. Küsimused kontrollivad keeleoskust, mitte aine tundmist.

### **Kuulamis- ja lugemisoskuse testimiseks kasutatavad tekstid**

Ülesannete alustekstid on autentsed, kuid neid on vajadusel tasemetöö tarbeks kohandatud.

Kuulamisülesannete tekstideks võivad olla uudised, vestlused, sõnumid, teadaanded, juhised, intervjuud, ülevaated, katkendid raadio- ja telesaadetest, videojuhendid, reklaamid. Tekstide allikaks on meediakanalid ja internet.

Lugemisülesannete tekstideks võivad olla teated, uudised, artiklid, ülevaated, reklaamtekstid, kuulutused, ilukirjanduslikud tekstid, tabelid joonised, diagrammid. Tekstide allikaks on meediakanalid, internet ning aime- ja ilukirjandus.

## Tasemetöö ülesehitus

| Osa                     | Seotud õpitulemused                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Kontrollitavad oskused                                                                                                                                                                                           | Ülesanded                                                                                       | Küsimuste arv | Punktid   |
|-------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------|-----------|
| <b>Kuula-mine</b>       | <ul style="list-style-type: none"> <li>Saab kuuldust aru, mõistab igapäevaelus (koolis) regulaarselt korduvate teemade peamist mõtet kui ka olulisemaid üksikasju, kui kõne on selge ja üldkeelne.</li> <li>Mõistab faktiteavet igapäevaeluga seotud teemadel.</li> </ul>                                                                                                     | arusaamine teksti peamisest mõttest, olulise info mõistmine, teksti detailne mõistmine, järelduste tegemine teksti kohta                                                                                         | Valikvastustega ülesanne (küsimusele vastuse leidmine 3–4 variandi hulgast).                    | 7             | 7         |
|                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                  | Valikvastustega ülesanne (õige / vale / info puudub)                                            | 7             | 7         |
| <b>Lugemine</b>         | <ul style="list-style-type: none"> <li>Saab aru otsesõnalistest faktipõhistest tekstidest, kui teema kuulub õppevaldkonda.</li> <li>Mõistab selge arutluskäiguga eakohase teksti peamist mõtet ja üksikasju.</li> <li>Otsib ja leiab soovitud infot.</li> <li>Kogub teemakohast infot mitmest tekstist.</li> </ul>                                                            | arusaamine teksti peamisest mõttest, olulise info mõistmine, teksti detailne mõistmine, arusaamine kaudselt esitatud infost, järelduste tegemine teksti kohta                                                    | Valikvastustega ülesanne (küsimusele vastuse leidmine 3–4 variandi hulgast).                    | 6             | 6         |
|                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                  | Sobitamisyülesanne (teksti ja pildi/märksõna/peal- kirja vm sobitamine).                        | 4             | 4         |
|                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                  | Avatud vastustega ülesanne (lünka sobiva lühivastuse kirjutamine).                              | 8             | 8         |
| <b>Keele- teadmised</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>Kasutab üsna õigesti tüüpkeelendeid ja moodustusmalle.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                      | grammatiliste vormide kasutamine                                                                                                                                                                                 | Valikvastustega lünkülesanne (teksti sobiva käänd- või tegusõnavormi valimine 4 vormi hulgast). | 16            | 8         |
| <b>Kirjuta- mine</b>    | <ul style="list-style-type: none"> <li>Kirjutab isiklikke kirju ja teateid.</li> <li>Kirjeldab tegelikku või kujuteldavat sündmust, oma kogemusi ja elamusi lihtsa tekstina.</li> <li>Kasutab tuttavat olukorras grammatiliselt üsna õiget keelt.</li> <li>Oma mõtete või arvamuste esitamisel võib olla keelelisi ebatäpsusi, mis ei takista kirjutatu mõistmist.</li> </ul> | kirjaliku teksti loomise oskus (sündmuse, isiku, koha kirjeldamine, ettepaneku tegemine, ettepanekule vastamine, info edastamine, info küsimine, oma arvamuse avaldamine, tunnete ja reaktsioonide kirjeldamine) | Avatud vastusega ülesanne (alusteksti põhjal sõnumi / isikliku kirja koostamine).               | 1             | 10        |
|                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                 |               | <b>50</b> |

## Hindamine

Tasemetöö kuulamis-, lugemis- ja keeleteadmiste ülesanded on arvutiga hinnatavad (objektiivhinnatavad). Avatud vastusega kirjutamisülesanne on subjektiivselt hinnatav. Tasemetöö eest on võimalik saada maksimaalselt 50 punkti.

Kuulamis- ja lugemisülesannete iga õige vastus annab 1 punkti. Kui avatud vastusega küsimuse vastus on sisult õige, kuid kirjutatud vigaselt, annab see 0,5 punkti.

Keeleteadmiste ülesande (valikvastustega ülesanne) iga õige vastus annab 0,5 punkti.

Kirjutamisülesannet (kiri/sõnum) hinnatakse skaala<sup>3</sup> põhjal ja see annab maksimaalselt 10 punkti (vorm 0–2 punkti, sisu 0–4 punkti, keeleteadmised 0–4 punkti).

## Tasemetöö korraldus

Õpilased teevad e-tasemetöö eksamite infosüsteemis (EIS). Tasemetöö kestab 45 minutit. Selle aja hulka ei arvestata infosüsteemi sisenemist, õpilaste juhendamist jm.

- E-tasemetöö tegemiseks sisenevad õpilased EISi parooliga.
- Õpetaja suunab õpilasi enne ülesannete lahendamist tutvuma kõikide ülesannetega.
- Enne ülesande lahendamist tuleb lugeda korralikult läbi tööjuhend.
- Kui õpilastel tekib ülesannete tööjuhendite kohta küsimusi, siis on õpetajal õigus selgitusi jagada.
- Õpetaja ei tohi õpilasi sisulistes küsimustes aidata (öelda ette vastuseid, tõlkida tekste vm).
- Õpilased alustavad tasemetööd kuulamisülesannete lahendamisest. Ülesannete tekstide kuulamiseks kasutavad õpilased kõrvaklappe. Kuulamisosa tekste kuulatakse kaks korda.
- Kuulamisülesande(d) lahendavad õpilased iseseisvalt. Enne kuulamisteksti käivitamist on õpilastel soovitatav tööjuhendid korralikult läbi lugeda.
- Lugemis- ja kirjutamisülesanded lahendavad õpilased vaid tasemetöö tekstide alusel.
- Õpetaja peab jälgima, et õpilased ei kasutaks veebisõnastikke ega muid internetis leiduvaid abivahendeid.
- Õpetaja tagab, et õpilased lahendavad tasemetöö iseseisvalt.

---

<sup>3</sup> Mitmest järjestatud vahemikust koosnev skaala, mida kasutatakse subjektiivhindamisel. Keeletestis on skaalale lisatud vahemikukirjeldused, mis võimaldavad soorituse hindamisel selget ja ühest tõlgendamist. (Testiterminite seletussõnastik (2003). Tallinn-Tartu: HTM)